

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

KULTTUURIPERINTÖ
KULTURARV
2030

KULTTUURIPERINNÖN KESKUSTELUKOMPASSI OMAN YHTEISÖN TYÖPAJAAN

Tervetuloa mukaan pohtimaan kulttuuriperinnön tulevaisuutta!

Kulttuuriperintö on osa meidän kaikkien elämää monin eri tavoin. Osana kulttuuriperintöstrategian laatimista kutsumme yhteisöt mukaan ympäri Suomen pohtimaan kulttuuriperinnön tulevaisuutta. Kulttuuriperinnön keskustelukompassi on laadittu työskentelyn tueksi jäsentämään keskustelua ja auttamaan keskustelun tulosten koostamisessa kulttuuriperintöä käsittelevissä työpajoissa. Hyödyntämällä Kulttuuriperinnön keskustelukompassia ja lähettämällä vastaukset tuotatte arvokkaita näkemyksiä strategian laatimisen tueksi.

Keskustelukompassi on käytössä **30.9.2021** asti. Määräaikaan mennessä vastaanotettuja vastauksia voidaan hyödyntää osana kulttuuriperintöstrategian laatimista.

Kulttuuriperintö on kaikkia yhdistävä, positiivinen voimavara kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Kulttuuriperintö on monimuotoista ja täynnä mahdollisuuksia. Se voi olla aineellista, aineetonta tai digitaalista. Strategian tavoitteena on löytää yhteiskunnan eri osa-alueita yhdistävät kulttuuriperinnön teemat ja kokonaisuudet. Kulttuuriperintöstrategian tuloksena kulttuuriperinnöllä on vakiintunut rooli yhteiskunnan, yhteisöjen ja yksilöiden toiminnassa: sitä käytetään ja sitä vaalitaan.

TYÖPAJAOHJEET YHTEISÖILLE

1. Miettikää kuka järjestää ja mille joukolle. Työpajan voivat järjestää erilaiset yhteisöt, esimerkiksi alueellinen ja paikallinen toimija, yhdistyksen jäsenet, harrastusryhmä, jne.
2. Valitkaa aika ja paikka. Pitäkää työpaja verkossa tai tilanteen salliessa vaikka museossa, harrastusryhmän tiloissa tai jossain muussa inspiroivassa paikassa: kahvilassa, kirjastossa, vanhassa rakennuksessa, metsässä...
3. Kutsukaa osallistujat koolle. Lähettäkää jo ennen pajaa [lisätietoa kulttuuriperintöstrategiasta](#). Osallistujat voi ohjata tutustumaan myös [kulttuuriperintöstrategian taustaselvitykseen](#).
4. Valitkaa yhdessä teitä kiinnostava yksi tai useampi kulttuuriperinnön tema oheisista ehdotuksista. Keskustelun tueksi voitte hyödyntää aiheeseen johdattelevia kysymyksiä.
5. Kiteyttäkää keskustelunne keskeisimmät tulokset vastaamalla haluamiinne teemoihin kysymyksien kautta. Huomioitthan, että vastaukset tallennetaan Webropoliin teemojen alle ja sanamäärä on rajattu. Työpajan vetäjän kannattaa tutustua vastausalustaan jo ennen työpajaa. Lähettäkää vastaukset **30.9.2021** mennessä opetus- ja kulttuuriministeriöön oheisen linkin kautta:
[Kulttuuriperinnön keskustelukompassin vastauslomake](#).

Vinkki! Kertokaa osallistumisestanne somessa *#kulttuuriperintö2030* Jakakaa kuvia työpajoista, kulttuuriperintöön liittyvästä aineistoista, kulttuuriperinnön aihekoosteista jne. Kannustamme teitä tuomaan esiin omia näkemyksiänne myös omissa blogeissanne tai muissa kanavissanne.

Teemoja työpajoihin

Valitkaa yksi tai useampi teema tai sen alakohta työpajaan.

Pohtikaa esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

Alueellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Keskusteluun johdattavia kysymyksiä:

- o Miten paikallisen ja alueellisen kulttuuriperinnön tunnistamista, merkitystä, vaalimista ja käyttöä voidaan parhaiten edistää?
- o Mitä kulttuuriperinnön vuorovaikutteisuus teille tarkoittaa?
- o Miten voidaan vahvistaa kulttuuriperinnön roolia paikallisena, alueellisena ja rajat ylittävänä voimavara?
- o Miten monikotiseutuisuus muokkaa kulttuuriperintöä?
- o Miten kulttuuriperinnön avulla voidaan vahvistaa kestäväää elämäntapaa?

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä tässä on meille tärkeää?
2. Miltä tämän pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?
3. Mitä ja kenen pitäisi tehdä, jotta tähän päästään?
4. Mikä on meidän oma roolimme tässä?

Kulttuuriperintö osana kestäväää tulevaisuutta

Keskusteluun johdattavia kysymyksiä:

- o Millaista tulevaisuuden kulttuuriperintöä haluamme olla tänään luomassa?
- o Miten kestävä kehitys saataisiin kaikkien toimien perustaksi?
- o Miten menneisyyden ymmärtäminen voi vahvistaa kestävään tulevaisuuden kuvittelua ja luomista?
- o Miten kulttuuriperintö voi muuttaa arvoja ja yhteiskuntaa arkipäivän tasolla?
- o Miten kulttuuriperintö voi toimia ratkaisijana kestävämmän elämäntavan rakentamisessa?
- o Mikä rooli kulttuuriperinnöllä on ilmastokriisin kohtaamisessa ja ratkaisemisessa?

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä tässä on meille tärkeää?
2. Miltä tämän pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?
3. Mitä ja kenen pitäisi tehdä, jotta tähän päästään?
4. Mikä on meidän oma roolimme tässä?

Kulttuuriperinnön välittäminen, vaaliminen ja käyttö

Keskusteluun johdattavia kysymyksiä:

- o Miten voidaan entisestään vahvistaa kulttuuriperinnön merkitystä ymmärryksen lisäämisessä menneestä, nykypäivästä ja tulevaisuudesta?
- o Miten kulttuuriperinnön roolia koulutuksessa ja kasvatuksessa voitaisiin vahvistaa?
- o Miten kulttuuriperintö voi edesauttaa vuoropuhelua eri sukupolvien, kulttuuristen ryhmien ja maailmankatsomusten välillä?
- o Miten kulttuuriperintöyhteisöjen roolia kulttuuriperinnön välittämisessä voisi vahvistaa?
- o Miten nuoret saadaan vahvemmin mukaan kulttuuriperinnön tunnistamiseen ja määrittelyyn?
- o Miten digitalisaatio muuttaa kulttuuriperintöä ja millaisia mahdollisuuksia se tuo työkaluna?
- o Miten voidaan kestävästi vahvistaa kulttuuriperinnön roolia elinkeinotoiminnassa ja matkailussa?
- o Miten voidaan kestävästi hyödyntää jo olemassa olevaa aineellista ja aineetonta pääomaa ylläpitämällä, korjaamalla, vaalimalla ja kehittämällä?
- o Miten kulttuuriperinnöstä rakennetaan tulevaisuusperintöä?

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä tässä on meille tärkeää?
2. Miltä tämän pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?
3. Mitä ja kenen pitäisi tehdä, jotta tähän päästään?
4. Mikä on meidän oma roolimme tässä?

Hyvinvointi ja kulttuurinen moninaisuus

Keskusteluun johdattavia kysymyksiä:

- o Miten voidaan tunnistaa ja tukea erilaisia kulttuuriperintöyhteisöjä?
- o Mikä on kielen merkitys identiteetille ja kulttuuriperinnölle?
- o Miten saisimme monet erilaiset kulttuuriset ryhmät osallistumaan kulttuuriperinnön tunnistamiseen ja aktiiviseen vaalimiseen?
- o Millainen rooli kulttuuriperinnöllä voi olla hyvinvoinnin lisäämiseksi?
- o Miten kulttuuriperinnön avulla voidaan vahvistaa yhteisöllisyyttä?
- o Miten kulttuurista ja sosiaalista kestävyyttä voidaan vahvistaa kulttuuriperinnön avulla?

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä tässä on meille tärkeää?
2. Miltä tämän pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?
3. Mitä ja kenen pitäisi tehdä, jotta tähän päästään?
4. Mikä on meidän oma roolimme tässä?

Tutkittu, luotettava ja yhteiskunnan kannalta merkityksellinen tieto

Keskusteluun johdattavia kysymyksiä:

- o Miten mahdollistaa kulttuuriperintöön liittyvää avointa kansalaistiedettä?
- o Kuinka tutkittu ja kokemuksellinen ruohonjuuritason tieto saadaan parhaiten kohtaamaan ja käyttöön?
- o Miten vahvistamme kaikkien mahdollisuutta päästä kulttuuriperintöaineistojen äärelle?
- o Mikä on muistiorganisaatioiden tuottaman tiedon rooli osana alueiden ja alojen kehitystä?
- o Mikä on muistiorganisaatioiden rooli luotettavan tiedon tuottajana sekä demokratian ja vakaan yhteiskuntakehityksen tukijana?
- o Miten edistää yhteiskunnan kannalta relevantin kulttuuriperintötiedon muodostumista?
- o Miten edistää sektorirajat ylittävää tutkimusta, tiedon tuottamista sekä jaettujen hyvien käytäntöjen muodostumista?

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä tässä on meille tärkeää?
2. Miltä tämän pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?
3. Mitä ja kenen pitäisi tehdä, jotta tähän päästään?
4. Mikä on meidän oma roolimme tässä?

Lisätietoa

Ennen työpajaa on hyvä tutustua lyhyeen esittelyyn kulttuuriperintöstrategiatyöstä PowerPoint esityksen muodossa:

[Taustatietoa kulttuuriperintöstrategiasta valmistautumisessa työpajaan - opetus- ja kulttuuriministeriö \(minedu.fi\)](#)

Lisäksi voitte tutustua kulttuuriperintöstrategian taustaselvitykseen, josta löydätte paljon aineksia kulttuuriperinnöstä keskustelemiseen: Kulttuuriperinnöt kestävän tulevaisuuden avaimina:

[Taustaselvitys kulttuuriperintöstrategian laatimisen tueksi - opetus- ja kulttuuriministeriö \(minedu.fi\)](#)

Kulttuuriperintöstrategian verkkosivut:

[Kulttuuriperintöstrategia - opetus- ja kulttuuriministeriö \(minedu.fi\)](#)

Kulttuuriperintöstrategia hankeikkunassa:

[Kulttuuriperintöstrategia hankeikkunassa - opetus- ja kulttuuriministeriö \(minedu.fi\)](#)

Yhteystiedot

Kulttuuriasianneuvos Mirva Mattila

mirva.mattila@minedu.fi 0295 330 269

Asiantuntija Riikka Mäkinen

riikka.makinen@minedu.fi 0295 330 040

Korkeakouluharjoittelija Iina Pajuvuo

iina.pajuvuo@minedu.fi 0295 330 447